

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ УМАНСЬКОГО НУС

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ УЧЕНИХ,**

**приуроченої 140-й річниці від дня
народження видатного вченого
плодовода П.Г.Шитта**

**Сільськогосподарські, біологічні, економічні,
загальноосвітні та технічні науки**

Умань – 2015

УДК 001.8:63
ББК 72.5
М58

*Рекомендовано до друку вченою радою
Уманського національного університету садівництва
(протокол № 4 від 27 лютого 2015 року)*

Редакційна колегія:

Непочатенко О.О. – доктор екон. наук, професор, (відповідальний редактор), **Карпенко В.П.** – доктор с.-г. наук, професор, (заступник відповідального редактора), **Балабак А.Ф.** – доктор с.-г. наук, професор, **Господаренко Г.М.** – доктор с.-г. наук, професор, **Грицаєнко З.М.** – доктор с.-г. наук, професор, **Єщенко В.О.** – доктор с.-г. наук, професор, **Заморський В.В.** – доктор с.-г. наук, професор, **Лихацький В.І.** – доктор с.-г. наук, професор, **Мельник О.В.** – доктор с.-г. наук, професор, **Осокіна Н.М.** – доктор с.-г. наук, професор, **Парій Ф.М.** – доктор біол. наук, професор, **Токар А.Ю.** – доктор с.-г. наук, професор, **Нестерчук Ю.О.** – доктор екон. наук, професор, **Кучеренко Т.Є.** – доктор екон. наук, професор, **Музиченко А.С.** – доктор екон. наук, професор, **Школьний О.О.** – доктор екон. наук, професор, **Уланчук В.С.** – доктор екон. наук, професор, **Шлапак В.П.** – доктор с.-г. наук, професор, **Прокопчук І.В.** – кандидат с.-г. наук, доцент (відповідальний секретар).

Матеріали Всеукраїнської наукової конференції молодих учених, приуроченої 140-й річниці від дня народження видатного вченого плодovoда П.Г.Шитта, 6 травня 2015 р. / Редкол.: Непочатенко О.О. (відп. ред.) та ін. – Уманський НУС: Редакційно-видавничий відділ, 2015. – 270 с.

У збірнику тез наведено результати наукових досліджень вітчизняних науковців. У наукових матеріалах висвітлено питання, що стосуються актуальних проблем сучасної аграрної науки.

Розраховано на студентів, аспірантів, докторантів, викладачів, наукових співробітників та фахівців, які займаються сучасними питаннями аграрного виробництва й науки.

© Уманський національний
університет садівництва, 2015

змін у фінансово-податкових відносинах не буде.

На нашу думку, термін «витрати» означає споживання ресурсів (насіння, сировини, палива), тобто в момент нарахування доходів від реалізації продукції призначається частина «затрат» - витрати по продажу цієї продукції. Це означає, що витрати признаються одночасно з визнанням зобов'язань (наприклад, нарахування заробітної плати працівникам) або зі зменшенням активів.

Отже, сутність поняття «витрати» є не зовсім обґрунтованим і потребує уточнення, оскільки істотно впливає на методику обліку витрат та відображення їх у фінансовій звітності.

СУЧАСНІ РЕАЛІЇ СПОЖИВЧОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ

С.А. ВЛАСЮК, кандидат економічних наук

Уманський національний університет садівництва

На сучасному етапі виходу України з кризового стану та подальшого економічного розвитку важливе місце належить пошуку шляхів удосконалення кредитної системи та ефективне управління її ризиками, реалізації банківськими установами зваженої кредитної політики, формування нових банківських продуктів тощо.

В Україні протягом останніх років стимулюючим фактором розвитку економіки виступає банківське споживче кредитування. Рівень попиту на позикові фінансові ресурси з боку населення та їх пропозиції банківськими фінансово-кредитними установами постійно зростає.

Кажучи про споживче кредитування загалом, можна сказати, що, не дивлячись на досить високі витрати по веденню цього напряму кредитування, вони заслуговують уваги, так як, є стабільним джерелом прибутку банку.

В 2013 році Україна знаходилася у стані політичних та економічних потрясінь, кризовими явищами в економіці України і вітчизняної банківської системи зокрема. Такі явища мали системний характер та негативний вплив на більшість українських банків у першу чергу внаслідок втрати ними значного обсягу ліквідних коштів через відтік коштів клієнтів з банківської системи.

У 2014 році сегмент споживчого кредитування увійшов в глибоку кризу: обсяг кредитів знизився, кількість кредиторів зменшилася на третину, середні реальні ставки по деяких видах позик зросли на 10 – 13 пп.

Офіційна статистика від Національного банку демонструє зовсім невелике зменшення обсягу споживчих кредитів за 11 місяців 2014 року. За даними регулятора на кінець листопада-2014, кредитний портфель склав 137,3 млрд грн, в той час як наприкінці грудня-2013 він становив 137,35 млрд грн. Насправді ж зниження було набагато більшим, ніж показує статистика. Справа в тому, що більше 40% споживчих позик видано в іноземній валюті, і падіння курсу гривні автоматично збільшує обсяг кредитного портфеля в національній валюті. Якщо ж подивитися на статистику тільки за споживчими позиками,

виданих в гривні, то за 11 місяців 2014 вони знизилися на 9,5% – з 108,3 до 98 млрд грн.

Середня реальна вартість беззаставних кредитів готівкою в 2014 році стрімко злетіла. За підсумками року – реальні ставки за беззаставними кредитами строком на 1 – 3 роки зросли майже на одну п'яту від загального значення, або на 11 – 12,6 пп. – до 74 – 77% реальних річних. Вартість кредитів строком на п'ять років злетіла взагалі в два рази – до 84% реальних річних.

Кеш-кредит в 2014 році був найбільш затребуваний серед кредитних продуктів для населення. Незважаючи на підвищений ризик активних беззаставних операцій, на ринку кеш-кредитування з'явилися нові банки. І це цілком обгрунтовано, адже протягом року населення не припиняло проявляти інтерес до цього продукту, незважаючи на підвищення вартості на 7-10% і посилення вимог до профілю клієнта.

Зовсім іншою була ситуація зі ставками в сегменті кредитування готівкою під заставу нерухомості та авто: незважаючи на значне скорочення числа кредиторів, вони подорожчали менш, ніж на один процентний пункт: до 29% реальних річних по терміну на рік, 26% реальних річних по терміну на п'ять років і 24% реальних річних по терміну на 10 років.

У 2014 році авторинок пережив також сильний спад. Кількість проданих за рік легкових автомобілів виявилось найнижчим за останні 12 років. Порівняння з 2013 роком не менш сумно. Тоді ринок просів на 10%, всього було продано 213,3 тис. авто, і експерти охрестили 2013 депресивним. За 2014 продажі скоротилися ще на 55%, і було реалізовано лише 97 тисяч легкових авто (за даними «Укравтопрому»). Статистика продажів по окремих брендах автомобілів виглядає нерівномірно: деякі виробники втратили 7%, порівняно з 2013 роком, а інші – всі 70%. Лідерами за кількістю проданих авто стали Toyota, Geely, Zaz, Hyundai і Volkswagen.

Існує дві основні причини істотного скорочення споживчого кредитування, і обидві з них – є найважливішими подіями 2014 року: це ліквідність банківської системи в цілому і фінансовий стан позичальників. Перше однозначно вплинуло на пропозицію, багато банків частково або повністю зупинили кредитування, по суті кредитні послуги можуть надати тільки найстабільніші установи. Друге вплинуло на попит (клієнти стали більш обережними, менша впевненість у завтрашньому дні не дозволяє збільшувати кредитне навантаження) і на платоспроможність по вже набутих позиках.

За словами експертів, в новому році допомогти сегменту зможе лише держава. Стабілізаційні процеси політичної та економічної ситуації в країні призведуть до збільшення споживчих можливостей населення, а якщо є попит – буде і пропозиція. І щоб держава нарощувало свою присутність на ринку нерухомості, а Державний фонд у свою чергу виділяв більше коштів на впровадження різних соціальних програм з частковою компенсацією вартості нерухомості.

Отже, банківський сегмент почне відновлюватися, коли закінчиться банківська і валютна криза. Необхідна стабільність і стійкість національної

валюти. Якщо це трапиться, вкладники не будуть панікувати, а позичальники зможуть прогнозувати свої можливості.

На ринку вже з'явилися програми кредитування з грейс-періодом і кредитними канікулами. У нинішніх умовах вважаємо, що необхідно модернізувати діючі програми на предмет підтримки клієнтів при виникненні фінансових проблем, а нові програми зорієнтувати на мінімізацію ризиків ще при видачі.

ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОКРАЩЕННЯ

В.П. БЕЧКО, кандидат економічних наук

С.А. ГРЕБЕНЮК, студентка

Уманський національний університет садівництва

Мале підприємництво виступає важливим чинником розвитку господарської самостійності, що має вирішальний вплив на процеси оптимізації структури економіки району, сприяє насиченню ринку товарами та послугами, формуванню конкурентного середовища, підвищенню рівня життя населення та зменшенню безробіття.

З перших років економічних реформ, підтримка становлення та розвитку малого бізнесу в Україні є одним з визначальних пріоритетів державної політики. Загальновідомо, що малий бізнес відіграє важливу роль у підвищенні рівня зайнятості населення, послабленні соціальної напруженості, забезпеченні конкурентного середовища, економічної стабільності та інноваційного зростання, створенні передумов для становлення середнього класу. Мале підприємництво надає можливість реалізувати свої творчі можливості та ініціативу. Варто особливо підкреслити виключно важливу роль підприємств малого бізнесу у розвитку науково-технічного прогресу. Малі підприємства більш пристосовані для впровадження унікальних виробів, швидше і дешевше переозброюються технічно, вимагають менше капіталовкладень та забезпечують їх прискорену окупність. Тому у розвинених країнах світу приділяють значну увагу розвитку малого бізнесу, здійснюється політика його підтримки, основною метою якої є збалансування державних інтересів та інтересів бізнесу.

Незважаючи на програмний характер заходів щодо активізації розвитку малого бізнесу в Україні, на відміну від більшості зарубіжних країн, він ще не відіграє істотної ролі у соціально-економічному розвитку суспільства.

У світі сформувалися дві основні форми державної підтримки малого бізнесу. Одна полягає у широкому державному регулюванні діяльності суб'єктів малого бізнесу в поєднанні з державним протекціонізмом. Вона властива початковому етапу розвитку малого бізнесу. Інша форма включає помірне державне регулювання малого бізнесу та створення ринкових умов для конкуренції і характерна для більш зрілих ринкових стосунків.